

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.450.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 12175 Pani Posłanki Marceliny Zawiszy, w sprawie właściwości miejscowej gmin i rejonizacji usług dla osób w kryzysie bezdomności, proszę przyjąć wyjaśnienia pozostające we właściwości Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Zasady, formy i sposoby wsparcia osób bezdomnych regulują przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1214, z późn. zm.).

Gmina i powiat obowiązane są zgodnie z przepisami ustawy do wykonywania zadań pomocy społecznej i nie mogą odmówić pomocy osobie potrzebującej, pomimo obowiązku osób fizycznych i prawnych do zaspokajania ich niezbędnych potrzeb życiowych – art. 16 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Do zadań własnych gminy, zgodnie z art. 17 ww. ustawy, należy m. in. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych, prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym, a także kierowanie do nich osób wymagających opieki.

Na podstawie art. 101 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej właściwą miejscowo gminą do wydania decyzji administracyjnej o przyznaniu świadczenia z pomocy społecznej, którego jedną z form jest udzielenie schronienia, jest, w przypadku osoby bezdomnej, gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały.

W art. 101 ust. 3 ww. ustawy określono wyjątek od tej zasady: „w przypadkach szczególnie uzasadnionych sytuacją osobistą osoby ubiegającej się o świadczenie, w sprawach niecierpiących zwłoki oraz w sprawach cudzoziemców i osób, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany, i cudzoziemców i osób, o których mowa w art. 5a, właściwa miejscowo jest gmina miejsca pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie”.

Przeniesienie właściwości miejscowej z gminy ostatniego miejsca zameldowania na gminę miejsca pobytu powinno występować w sytuacjach nagłych, mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia osoby ubiegającej się o świadczenie np. udzielenie osobie bezdomnej schronienia w czasie zimy.

W przypadku wydania decyzji administracyjnej w miejscu pobytu, na podstawie art. 101 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, gmina, która wydała decyzję o skierowaniu danej osoby do schroniska dla osób bezdomnych, na podstawie art. 101 ust. 7 wspomnianego aktu, może zwrócić się do gminy właściwej ze względu na ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały, której zostało udzielone świadczenie, o zwrot poniesionych wydatków.

Jednocześnie informuję, że Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej złożył wniosek o wprowadzenie projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów. Wśród zmian zaproponowanych w ramach projektu ustawy znajdują się m.in. zapisy dotyczące gminy, doprecyzowujące kwestie udzielania świadczeń osobom w kryzysie bezdomności w miejscu pobytu na wniosek osoby w kryzysie bezdomności przy równoczesnym stosowaniu art. 101 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej. Projekt będzie podlegał dalszemu procesowi legislacyjnemu.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Katarzyna Nowakowska
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/